

Druhá nedeľa pôstna A

Mt 17, 1 – 9

5. marec 2023

Milé sestry a bratia v Kristovi

V dejinách kresťanstva boli rôzne pokusy priblížiť evanjelium poslucháčom. V novoveku, ktorý rád analyzoval skutočnosť pomocou vedy, sa aj teológia pokúsila analyzovať texty evanjelií, príbeh o Ježišovi pomocou vedeckých metód. Chcela získať historicky verný obraz Ježiša, tzv. historického Ježiša. Táto snaha nás kresťanov ale neprivedla k jeho bližšiemu poznaniu, skôr sme ustrnuli v rôznych detailoch.

Aj dnešné rozprávanie o premenení na vrchu Tábor by sme mali vnímať nie historickým pohľadom, skôr srdcom, očami viery – mali by sme sa pýtať, čo nám toto rozprávanie chce povedať. Skôr ako analýzu, hľadajme v tomto príbehu odpoveď na otázku, ktorú sám Ježiš na inom mieste položil učeníkom: za koho pokladajú ľudia Syna človeka? Je to otázka aj nám samotným. Za koho pokladám ja - vo mojom živote Ježiša Krista?

Príbeh premenenia evanjelium opisuje ako zjavenie, ktoré mali traja najvýznamnejší učenici: Peter, Jakub a Ján. Tí spolu s Ježišom vystúpili na vrch. Výstup na vrch predstavuje vystúpenie nad bezprostredné starosti a povinnosti života, ktoré na nás denne doliehajú. A ktoré nám bránia vidieť veci v hlbších súvislostiach. Na vrchu zrazu učenici uvideli Ježiša inak. Hovorí sa o bielom rúchu, ktoré žiarilo tak, akoby ho žiaden bielič na svete nedokázal vybieliť. Nie je to obraz nás samotných? Aj my si v praxi našej viery všímame skôr maličkosti, skôr tie škvrny – teda to menej podstatné: aj nám hrozí, že ustrnieme v detailoch, pre stromy nevieme vnímať les samotný. Uvidieť celok – vo viere aj v živote - je podmienkou, aby sme vedeli správne posúdiť aj detaily.

Stretnutia s Mojžišom a Eliášom Ježiša premenilo, povzbudilo na jeho ceste do Jeruzalema - v ústrety Veľkej Noci, v ústrety Kalvárii. Pripomenulo, že Ježiš nadväzuje na dielo prorokov, ktorí kráčali pred ním. Ježiš, podobne ako Mojžiš a Eliáš a mnohí proroci, očisťoval vieru Izraelitov, svojich súčasníkov, očisťoval a očisťuje aj našu vieru. To povzbudenie, spoluúčasť na božom diele premenili Ježišov zväčšený pohľad. Poznáme to aj z nášho života – Naša tvár, naše gestá niekedy bývajú presvedčivejšie ako sú slová. Popri tejto premene Ježiša pôsobí reakcia jeho učeníkov v prvej chvíli dosť komicky: Dobre je nám tu, zotrvejme – postavme tri stánky; teda vnímali len príjemno. Páčila sa im zmena ich majstra, hlas z neba, zjavenie slávnych osobností, ale ich reakcia bola ešte nezrelá:

Áká by bola naša reakcia? Dnes túto udalosť počúvame, aby sme sa aj my povzbudili v našej viere, na našej ceste životom. Koho dnes vnímame v Ježišovi? Pokúsme sa neuspokojiť sa len s tým, že Ježiš sa premenil, že on sa odhodlal prejsť svoju cestu až do konca. Cez pôst sa zvykneme modliť pobožnosť Krížovej cesty, bolo by ale málo, keby sme zostali len pri vonkajšej úcte. Keby nás do Ježišovho príbehu nevtiahla viac bytostne. Pretože aj my máme prejsť cestu svojho života s podobným odhodlaním, s podobným zameraním ako Kristus. Aj nás chce jeho príklad povzbudiť, premeniť, aby aj naše životy boli odrazom jeho svetla.

Obrazy nám niekedy povedia viac ako vieme vypovedať slovom, jazykom. Ikono-pisci ortodoxnej cirkvi sa oddávna snažia zachytiť pravdy viery obrazmi, ikonami. Pritom tvorbu ikony chápu nie ako

malbu, ale nazývajú ju písaním, ktoré sa deje nielen našou rukou, ale aj našim životom. Chce byť vyjadrením nášho vzťahu, ktorý máme k svätým osobám. Rovnako úcta ikone nie je len úctou pravde, ale osobe. Jednou zo slávnych ikon je práve tá, ktorá zachytáva premenenia Pána. Je na nej Ježiš na vrchu premenenia, sú s ním aj Mojžiš a Eliáš a rovnako dôležité sú aj postavy troch učeníkov. Ikonograf, maliar ich zachytil v odlišnej pozícii. V prípade Petra to bol pohľad hore – pohľad na Ježiša. Naznačuje cestu hľadania Boha modlitbou, snahu priblížiť sa cez Krista Bohu, ktorý je nad nami. Ján leží akoby schúlený do seba samého, pozerá sa do svojho vlastného vnútra. Krista hľadá vo svojom vlastnom vnútri, v meditácii, v mystike svojho vlastného života. A Jakub - tiež sklonený pred Kristom - sa súčasne pozerá smerom von z obrazu, vníma Krista skôr akoby za sebou, kde cítiť druhých ľudí, ktorým chce v mene Krista pomáhať. Jeho kresťanstvo je zamerané skôr na službu druhým, na blížnym, je skôr kresťanstvom činu, skutku, činnej lásky.

Po tieto dni sme si pripomenuli výročie začiatku ruskej vojny na Ukrajine. Niekde sa konali modlitbové zhromaždenia. Pri pohľade na modliacich sa kresťanov, zoči voči realite na fronte, realite v ukrajinských mestách a dedinách vo väčšine mohla skrsnúť otázka, čo v takomto prípade zmôže modlitba. Aj keď sa to na prvý pohľad nezdá, ktosi v tejto súvislosti povedal: ľudia, ktorí sa modlia, premieňajú sami seba a potom sami premenení môžu zase postupne premieňať svet. Ak sa teda aj my chceme cez pôst viac venovať modlitbe, nech je to aj náš prípad.

Viliam Arbet